This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN · LIBRARIES ·
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ARTES SCIENTIA VERITAS
1817

Horatius Flaccus, Quintus

Q. HORATII FLACCI

OPERA.

AD

PRAESTANTIUM LIBRORUM LECTIONES

ACCURATE RECENSUIT

CAR. HERM. WEISE.

NOVA EDITIO STEREOTYPA.

LIPSIAE
SUMTIBUS ET TYPIS CAROLI TAUCHNITII.
1853.

878
H5
W43
1853
v.1

John S. Lawrence Estate
gt
5-5-1926
4 Vols.

PRAEFATIO.

Bene prospereque actum opinamur cum Ho-
io, quod hunc inter primos Tauchnitius novis
is illustrari voluit, iisdem, quibus nuper modo
ornati ab eo sunt Catullus, Tibullus, Propertius,
aedrus, Cornelius Nepos, quorum omnium tex-
, sicut ante et Theocriti, Sophoclis, Aristo-
anis, Plauti, Terentii, Curtii, Sallustii, ad opti-
s codicum lectiones doctorumque editiones
endati prodiere. Quod idem ut et in Flacco
ri posset, magnopere optandum erat, ideo quod
ae recensio, ad quam pristina editio exscri-
fuerat, iam tantum non ab omnibus nostrae
tatis editoribus maximam partem est abrogata.
rcumspicientibus autem nobis de editione, quam
queremur, neutiquam statim aliud suppetebat
emplar, quod sine mutatione in illius locum
otuissemus sufficere, ideo quia Horatius, utut in
nibus scholis omnibusque cathedris perpetuo
plicitus et illustratus, tot tamen et interpr

et editorum ope nondum eo adductus est, ut vel de lectione, vel interpretatione, vel interpunctione non innumera paene adhuc dubia obversentur, quae non sane ubique ab criticis bene videantur esse soluta. Itaque hic quoque faciendum fuit, quod ubique in editionibus plurimorum usui destinatis consultissimum videtur, ut delectum institueremus optimarum emendationum ab coryphaeis in hoc genere qui vel ante fuerint vel hodie dici possent, institutarum, et de locis praecipuis in adnotationibus breviter rationem redderemus.

Ceterum summa cura et hic vigilavimus, ut textus quam purissime tersissimeque exscriberetur, quo magis interna quoque huic typorum elegantiae ornatuique responderent.

Atque ita egregium scriptorem bene curatum nitidumque recenti hac editione lectoribus commendamus, certo confisi, et hanc quoque vel ad lectionem vel intellectum rectius meliusque constituendum aliquantulum adtulisse.

Scr. Lips. m. Mart. a. MDCCCXLIII.

C. H. Weise.

Q. HORATII FLACCI

ODARUM

LIBER PRIMUS.

ODE I.

AD CAIUM CILNIUM MAECENATEM.

Alios aliis studiis trahi ostendit; se vero lyricae arti- gloriam unice velle sectari. Metr. I.

Maecenas atavis edite regibus,
o et praesidium et dulce decus meum,
sunt, quos curriculo pulverem Olympicum
collegisse iuvat, metaque fervidis
evitata rotis palmaque nobilis
terrarum dominos evehit ad deos;
hunc, si mobilium turba Quiritium
certat tergeminis tollere honoribus;
illum, si proprio condidit horreo,
quidquid de Libycis verritur areis.
Gaudentem patrios findere sarculo

agros, Attalicis conditionibus
numquam dimoveas, ut trabe Cypria
Myrtoum pavidus nauta secet mare.
Luctantem Icariis fluctibus Africum
mercator metuens, otium et oppidi
laudat rura sui: mox reficit rates
quassas, indocilis pauperiem pati.
Est, qui nec veteris pocula Massici
nec partem solido demere de die
spernit, nunc viridi membra sub arbuto
strátus, nunc ad aquae lene caput sacrae.
Multos castra iuvant, et lituo tubae
permixtus sonitus, bellaque matribus
detestata. Manet sub Iove frigido
venator, tenerae coniugis immemor,
seu visa est catulis cerva fidelibus,
seu rupit teretes Marsus aper plagas.
Me doctarum hederae praemia frontium
dis miscent superis, me gelidum nemus
Nympharumque leves cum Satyris chori
secernunt populo, si neque tibias
Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quodsi me lyricis vatibus inseris,
sublimi feriam sidera vertice.

palumbis from columba
cites palumbes = wood-pigeon

ODE II.

AD CAESAREM AUGUSTUM.

Commemoratis calamitatibus post Caesaris mortem insecutis, bona precatur imperio Romano, per Augustum constituendo. Metr. XVII.

Iam satis terris nivis atque dirae
grandinis misit Pater, et rubenti
dextera sacras iaculatus arces,
    terruit Urbem;

terruit gentes, grave ne rediret
seculum Pyrrhae, nova monstra questae
omne quum Proteus pecus egit altos
    visere montes,

piscium et summa genus haesit ulmo,
nota quae sedes fuerat palumbis;
et superiecto pavidae natarunt
    aequore damae.

Vidimus flavum Tiberim, retortis
litore Etrusco violenter undis,
ire deiectum monumenta regis
    templaque Vestae,

Iliae dum se nimium querenti
iactat ultorem, vagus et sinistra
labitur ripa, Iove non probante, u-
    xorius amnis.

Audiet cives acuisse ferrum,
quo graves Persae melius perirent,

audiet pugnas vitio parentum
    rara iuventus.

Quem vocet divûm populus ruentis
imperî rebus? prece qua fatigent
virgines sanctae minus audientem
    carmina Vestam?

Cui dabit partes scelus expiandi
Iupiter? Tandem venias, precamur,
nube candentes humeros amictus,
    augur Apollo;

sive tu mavis, Erycina ridens,
quam Iocus circumvolat et Cupido;
sive neglectum genus et nepotes
    respicis, auctor,

heu! nimis longo satiate ludo,
quem iuvat clamor galeaeque leves
acer et Marsi peditis cruentum
    vultus in hostem;

sive mutata iuvenem figura
ales in terris imitaris, almae
filius Maiae, patiens vocari
    Caesaris ultor;

serus in coelum redeas, diuque
laetus intersis populo Quirini;
neve te nostris vitiis iniquum
    ocior aura

tollat. Hic magnos potius triumphos,
hic ames dici pater atque princeps;
neu sinas Medos equitare inultos,
    te duce, Caesar.

ODE III.

AD NAVEM, QUA VEHEBATUR VIRGILIUS ATHENAS PROFICISCENS.

Virgilio felicem precatur navigationem, invectus simul in audaciam hominum, mare adeo ratibus transsilientium. Metr. V.

Sic te diva potens Cypri,
sic fratres Helenae, lucida sidera,
ventorumque regat pater,
obstrictis aliis, praeter Iapyga,
navis, quae tibi creditum
debes Virgilium, finibus Atticis
reddas incolumem, precor,
et serves animae dimidium meae. —
Illi robur et aes triplex
circa pectus erat, qui fragilem truci
commisit pelago ratem
primus, nec timuit praecipitem Africum
decertantem Aquilonibus,
nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti;
quo non arbiter Hadriae
maior, tollere seu ponere vult freta.
Quem mortis timuit gradum,
qui siccis oculis monstra natantia,
qui vidit mare turgidum et
infames scopulos Acroceraunia?
Nequidquam deus abscidit
prudens Oceano dissociabili
terras, si tamen impiae
non tangenda rates transiliunt vada.

Audax omnia perpeti
   gens humana ruit per vetitum nefas.
Audax Iapeti genus
   ignem fraude mala gentibus intulit:
post ignem aetheria domo
   subductum, macies et nova febrium
terris incubuit cohors,
   semotique prius tarda necessitas
leti corripuit gradum.
   Expertus vacuum Daedalus aëra
pennis non homini datis:
   perrupit Acheronta Herculeus labor.
Nil mortalibus arduum est.
   Coelum ipsum petimus stultitia, neque
per nostrum patimur scelus
   iracunda Iovem ponere fulmina.

ODE IV.

AD L. SEXTIUM.

Hortatur amicum, veris adventu, laete ut vita fruatur, utpote quae sit brevissima. Metr. XV.

Solvitur acris hiems grata vice veris et Favoni,
   trahuntque siccas machinae carinas,
ac neque iam stabulis gaudet pecus, aut arator igni,
   nec prata canis albicant pruinis.
Iam Cytherea choros ducit Venus, imminente Luna,
   iunctaeque Nymphis Gratiae decentes
alterno terram quatiunt pede, dum graves Cyclopum
   Vulcanus ardens urit officinas.

Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto,
aut flore, terrae quem ferunt solutae,
nunc et in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
seu poscat agna, sive malit hoedo.
Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas,
regumque turres. O beate Sexti,
vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam.
Iam te premet nox, fabulaeque Manes,
et domus exilis Plutonia; quo simul mearis,
nec regna vini sortiere talis,
nec tenerum Lycidan mirabere, quo calet iuventus
nunc omnis et mox virgines tepebunt.

ODE V.

AD PYRRHAM.

Quaerit, quis eam amet; amantique illius inconstantiam ob oculos ponit; se autem ipsum ex eo naufragio enatasse sibi gratulatur. Metr. XIX.

Quis multa gracilis te puer in rosa
perfusus liquidis urget odoribus
grato, Pyrrha, sub antro?
cui flavam religas comam,
simplex munditiis? Heu quoties fidem
mutatosque deos flebit, et aspera
nigris aequora ventis
emirabitur insolens,
qui nunc te fruitur credulus aurea,
qui semper vacuam, semper amabilem

sperat, nescius aurae
fallacis. Miseri, quibus
intentata nites! Me tabula sacer
votiva paries indicat uvida
suspendisse potenti
vestimenta maris deo.

ODE VI.

AD M. VIPSANIUM AGRIPPAM.

Non se, sed Varium poetam, aptiorem esse ad res gestas Caesaris Agrippaeque scribendas; se solum ad convivia et amores celebrandos factum esse. Metr. XVIII.

Scriberis Vario fortis et hostium
victor Maeonii carminis alite,
quam rem cumque ferox navibus aut equis
miles te duce gesserit.
Nos, Agrippa, neque haec dicere, nec gravem
Pelidae stomachum, cedere nescii,
nec cursus duplicis per mare Ulixei,
nec saevam Pelopis domum
conamur, tenues grandia; dum pudor
imbellisque lyrae Musa potens vetat
laudes egregii Caesaris et tuas
culpa deterere ingeni.
Quis Martem tunica tectum adamantina
digne scripserit? aut pulvere Troico
nigrum Merionen? aut ope Palladis
Tydiden Superis parem?

Nos convivia, nos proelia virginum,
sectis in iuvenes unguibus acrium,
cantamus vacui, sive quid urimur,
non praeter solitum leves.

ODE VII.

AD MUNATIUM PLANCUM.

Prae aliis omnibus urbibus Tibur esse laudandum docet; Plancumque, eius incolam, hortatur, ut, ubicunque sit, vino curas pellat, quemadmodum Teucer olim fecerit, patria pulsus. Metr. VIII.

Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitylenen,
aut Epheson, bimarisve Corinthi
moenia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
insignes, aut Thessala Tempe.
Sunt, quibus unum opus est, intactae Palladis arces
carmine perpetuo celebrare, et
undique decerptam frondi praeponere olivam.
Plurimus, in Iunonis honorem,
aptum dicit equis Argos ditesque Mycenas.
Me nec tam patiens Lacedaemon,
nec tam Larissae percussit campus opimae,
quam domus Albuneae resonantis,
et praeceps Anio ac Tiburni lucus, et uda
mobilibus pomaria rivis.
Albus ut obscuro deterget nubila coelo
saepe Notus, neque parturit imbres
perpetuos: sic tu sapiens finire memento
tristitiam vitaeque labores

molli, Plance, mero, seu te fulgentia signis
castra tenent, seu densa tenebit
Tiburis umbra tui. Teucer, Salamina patremque
quum fugeret, tamen uda Lyaeo
tempora populea fertur vinxisse corona,
sic tristes affatus amicos:
Quo nos cumque feret melior Fortuna parente,
ibimus, o socii comitesque.
Nil desperandum Teucro duce et auspice Teucro:
certus enim promisit Apollo,
ambiguam tellure nova Salamina futuram.
O fortes peioraque passi
mecum saepe viri, nunc vino pellite curas;
cras ingens iterabimus aequor.

ODE VIII.

AD LYDIAM.

Obtestatur eam, ne Sybarim iuvenem penitus amore suo perditum eat. Metr. VI.

Lydia dic, per omnes
te deos oro, Sybarin cur properes amando
perdere? cur apricum
oderit campum, patiens pulveris atque Solis?
Cur neque militaris
inter aequales equitat, Gallica nec lupatis
temperat ora frenis?
cur timet flavum Tiberim tangere? cur olivum
sanguine viperino
cautius vitat? neque iam livida gestat armis

Quid latet = Why is he concealed
ut dicunt = as they relate
Sub lacrymosa funera = before the mournful funerals
ne cultus virilis = that not his manly dress.

brachia, saepe disco,
saepe trans finem iaculo nobilis expedito?
Quid latet, ut marinae
filium dicunt Thetidis sub lacrymosa Troiae
funera, ne virilis
cultus in caedem et Lycias proriperet catervas?

ODE IX.

AD THALIARCHUM.

Hiemis tempore Thaliarchum hortatur, ut laete diem transigat, et securus futuri, praesentibus bonis fruatur. Metr. XVI.

Vides, ut alta stet nive candidum
Soracte, nec iam sustineant onus
silvae laborantes, geluque
flumina constiterint acuto.
Dissolve frigus, ligna super foco
large reponens, atque benignius
deprome quadrimum Sabina,
o Thaliarche, merum diota.
Permitte divis cetera: qui simul
stravere ventos aequore fervido
deproeliantes, nec cupressi
nec veteres agitantur orni.
Quid sit futurum cras, fuge quaerere et
quem sors dierum cumque dabit, lucro
appone; nec dulces amores
sperne puer, neque tu choreas,

donec virenti canities abest
morosa. Nunc et campus et areae,
lenesque sub noctem susurri
composita repetantur hora,
nunc et latentis proditor intimo
gratus puellae risus ab angulo,
pignusque dereptum lacertis,
aut digito male pertinaci.

ODE X.

HYMNUS AD MERCURIUM.

Celebrat eum a variis eius numinibus muneribusque. Metr. XVII.

Mercuri, facunde nepos Atlantis,
qui feros cultus hominum recentum
voce formasti catus, et decorae
more palaestrae:
te canam, magni Iovis et deorum
nuncium, curvaeque lyrae parentem;
callidum, quidquid placuit, iocoso
condere furto.
Te, boves olim nisi reddidisses
per dolum amotas, puerum minaci
voce dum terret, viduus pharetra
risit Apollo.
Quin et Atridas, duce te, superbos
Ilio dives Priamus relicto
Thessalosque ignes et iniqua Troiae
castra fefellit.

Tu pias laetis animas reponis
sedibus virgaque levem coerces
aurea turbam, superis deorum
gratus et imis.

ODE XI.

AD LEUCONOEN.

Dehortatur amicam a futuri cura, monetque hiberno tempore, ut hilariter degat bibatque, fugae dierum memor. Metr. II.

Tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi
finem dî dederint, Leuconoe, nec Babylonios
tentaris numeros. Ut melius, quidquid erit, pati!
seu plures hiemes, seu tribuit Iupiter ultimam,
quae nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum. Sapias, vina liques, et spatio brevi
spem longam reseces. Dum loquimur, fugerit invida
aetas. Carpe diem, quam minimum credula postero.

ODE XII.

AD CAESAREM AUGUSTUM.

Quaerit, quem deum aut heroem laudet; celebratisque diis summis et heroibus et viris eximiis clarisque, gentem Iuliam extollit, Augustumque proximo post Iovem loco ponit. Metr. XVII.

Quem virum aut heroa lyra vel acri
tibia sumis celebrare, Clio?

quem deum? cuius recinet iocosa
nomen imago

aut in umbrosis Heliconis oris,
aut super Pindo, gelidove in Haemo?
unde vocalem temere insequutae
Orphea silvae,

arte materna rapidos morantem
fluminum lapsus celeresque ventos,
blandum et auritas fidibus canoris
ducere quercus.

Quid prius dicam solitis Parentis
laudibus, qui res hominum ac deorum,
qui mare ac terras variisque mundum
temperat horis?

unde nil maius generatur ipso,
nec viget quidquam simile aut secundum.
Proximos illi tamen occupabit
Pallas honores.

Proeliis audax, neque te silebo,
Liber; et saevis inimica virgo
belluis; nec te, metuende certa,
Phoebe, sagitta.

Dicam et Alciden, puerosque Ledae,
hunc equis, illum superare pugnis
nobilem: quorum simul alba nautis
stella refulsit,

defluit saxis agitatus humor;
concidunt venti, fugiuntque nubes:
et minax — dî sic voluere — ponto
unda recumbit.

Romulum post hos prius, an quietum
Pompilî regnum memorem, an superbos
Tarquinî fasces, dubito, an Catonis
nobile letum;

Regulum, et Scauros, animaeque magnae
prodigum Paullum, superante Poeno,
gratus insigni referam Camena,
Fabriciumque.

Hunc, et intonsis Curium capillis
utilem bello tulit, et Camillum
saeva paupertas et avitus apto
cum lare fundus.

Crescit, occulto velut arbor aevo,
fama Marcelli: micat inter omnes
Iulium sidus, velut inter ignes
luna minores.

Gentis humanae pater atque custos,
orte Saturno, tibi cura magni
Caesaris fatis data; tu secundo
Caesare regnes.

Ille seu Parthos Latio imminentes
egerit iusto domitos triumpho,
sive subiectos Orientis orae
Seras et Indos,

te minor latum regat aequus orbem:
tu gravi curru quaties Olympum;
tu parum castis inimica mittes
fulmina lucis.

ODE XIII.

AD LYDIAM.

Rivalem sibi praeferri queritur, Lydiamque ad maiorem in amore constantiam hortatur. Metr. V.

Quum tu, Lydia, Telephi
cervicem roseam, cerea Telephi
laudas brachia, vae meum
fervens difficili bile tumet iecur.
Tum nec mens mihi nec color
certa sede manet; humor et in genas
furtim labitur, arguens,
quam lentis penitus macerer ignibus.
Uror, seu tibi candidos
turparunt humeros immodicae mero
rixae, sive puer furens
impressit memorem dente labris notam.
Non, si me satis audias,
speres perpetuum, dulcia barbare
laedentem oscula, quae Venus
quinta parte sui nectaris imbuit.
Felices ter et amplius,
quos irrupta tenet copula, nec, malis
divulsus querimoniis,
suprema citius solvet amor die.

Cerea = white as wax

My heated liver swells with implacable choler.
two singular nouns coupled by nec nec have their verb in the singular.
humor labitur = a tear trickle,
penitus macerer = I am inwardly consumed
rixae immodicae mero turparunt tibi
immoderate quarrels in wine have disfigured to you

laedentem disfigering

rent asunder by evil complaints

referent te = shall carry thee again

saucius = shivered
antennae = sailyards

desiderium = regard
aequora interfusa = the sea that flows between

ODE XIV.

AD REMPUBLICAM.

Navem alloquitur fluctibus iactatam, monetque, ut portum petat, et a ventis rupibusque sibi caveat. Metr. XIX.

O navis, referent in mare te novi
fluctus. O quid agis? Fortiter occupa
portum. Nonne vides, ut
nudum remigio latus,
et malus celeri saucius Africo
antennaeque gemunt, ac sine funibus = deprived of her rigging
vix durare carinae
possunt imperiosius
aequor? Non tibi sunt integra lintea, = sails
non dî, quos iterum pressa voces malo.
Quamvis Pontica pinus,
silvae filia nobilis,
iactes et genus et nomen inutile: = now useless
nil pictis timidus navita puppibus
fidit. Tu, nisi ventis
debes ludibrium, cave.
Nuper sollicitum quae mihi taedium, = anxious grief
nunc desiderium, curaque non levis,
interfusa nitentes
vites aequora Cycladas.

ODE XV.

NEREI AD PARIDEM VATICINIUM DE EXCIDIO TROIAE.

Metr. XVIII.

Pastor quum traheret per freta navibus
Idaeis Helenen perfidus hospitam,
ingrato celeres obruit otio
ventos ut caneret fera
Nereus fata: »Mala ducis avi domum,
quam multo repetet Graecia milite,
coniurata tuas rumpere nuptias
et regnum Priami vetus.
Heu, heu, quantus equis, quantus adest viris
sudor! quanta moves funera Dardanae
genti! Iam galeam Pallas et aegida
currusque et rabiem parat.
Nequidquam, Veneris praesidio ferox,
pectes caesariem, grataque feminis
imbelli cithara carmina divides,
nequidquam thalamo graves
hastas et calami spicula Gnossii
vitabis, strepitumque, et celerem sequi
Aiacem: tamen, heu! serus adulteros
vultus pulvere collines.
Non Laertiaden, exitium tuae
gentis, non Pylium Nestora respicis?
Urgent impavidi te Salaminius
Teucer, te Sthenelus sciens

conjurata rumpere = having sworn to dissolve

moves = art thou preparing

priding himself on the protection of Venus
divides = you sing and play alternately
hastas graves thalamo = spears fatal to your marriage bed
strepitum = the din of war

urgent te = pursue you

Sublimi anhelitu = with high panting
Iracunda classis = the vengeful fleet
uret = shall consume

quemcunque voles modum whatever punishment you w[ill]
pones = you will appoint
adytis = in their cells

pugnae, sive opus est imperitare equis,
non auriga piger. Merionen quoque
nosces. Ecce furit te reperire atrox
  Tydides, melior patre:
quem tu, cervus uti vallis in altera
visum parte lupum graminis immemor,
sublimi fugies mollis anhelitu,
  non hoc pollicitus tuae.
Iracunda diem proferet Ilio   will protract
matronisque Phrygum classis Achillei;
post certas hiemes uret Achaicus
  ignis Pergameas domos.«

ODE XVI.

PALINODIA AD AMICAM.

Excusat iram suam, qua illam iambis laeserat, et de ira uberius agit, petitque, ut amica in gratiam secum redeat. Metr. XVI.

O matre pulchra filia pulchrior,
quem criminosis cumque voles modum
  pones iambis, sive flamma = in the fire
    sive mari libet Hadriano.
Non Dindymene, non adytis quatit = agitates
mentem sacerdotum incola Pythius,
  non Liber aeque, non acuta
    si geminant Corybantes aera = loud sounding cymbals
tristes ut irae, quas neque Noricus
deterret ensis, nec mare naufragum,
  nec saevus ignis, nec tremendo
    Iupiter ipse ruens tumultu.

Fertur Prometheus addere principi
limo coactus particulam undique
desectam, et insani leonis
vim stomacho apposuisse nostro.
Irae Thyesten exitio gravi
stravere, et altis urbibus ultimae
stetere causae, cur perirent
funditus, imprimeretque muris
hostile aratrum exercitus insolens.
Compesce mentem. Me quoque pectoris
tentavit in dulci iuventa
fervor, et in celeres iambos
misit furentem. Nunc ego mitibus
mutare quaero tristia, dum mihi
fias recantatis amica
opprobriis, animumque reddas.

ODE XVII.

AD TYNDARIDEM.

Depingit amoenitates villae suae; in quam Tyndaridem invitat, docens, ibi illam tuto posse Musis Bacchoque vacare, nec rixas metuentem, nec Cyri amatoris insolentiam. Metr. XVI.

Velox amoenum saepe Lucretilem
mutat Lycaeo Faunus, et igneam
defendit aestatem capellis
usque meis, pluviosque ventos.
Impune tutum per nemus arbutos
quaerunt latentes et thyma deviae

addere principi limo = to have added to the first clay

stomacho nostro in our breast

stetere Causae ultimae stood as the final cause.

provided you become friendly to me.

deviae uxores = wandering mates
hoedulcae = the kids

ad plenum = to your hearts content

laborantes in uno = contending for one lover

tibi male dispari = on you far beneath his match

and cut away the crown fastened
to your hairs

severis from sero, serĕre sevi satum

olentis uxores mariti,
nec virides metuunt colubras = snakes
nec Martiales hoeduleae lupos,
utcumque dulci, Tyndari, fistula = pipe
valles et Usticae cubantis = of leaning
levia personuere saxa.
Dî me tuentur: dîs pietas mea
et Musa cordi est. Hic tibi copia
manabit ad plenum ~~benigno~~ bountiful
ruris honorum opulenta ~~cornu~~.
Hic in reducta valle Caniculae
vitabis aestus, et fide Teïa = on your Teian lute
dices laborantes in uno
Penelopen vitreamque Circen.
Hic innocentis pocula Lesbii
duces sub umbra: nec Semeleïus
cum Marte confundet Thyoneus
proelia; nec metues protervum = rude
suspecta Cyrum, ne male dispari scil. tibi
incontinentes iniiciat manus,
et scindat haerentem coronam
crinibus, immeritamque vestem.

ODE XVIII.

sero and obsero

AD P. QUINCTILIUM VARUM.

Laudat vinum, sed ita ut moderate bibatur. Metr. II.

Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem you could plant
circa mite solum Tiburis et moenia Catili.
about the mellow soil

Siccis omnia nam dura deus proposuit; neque
mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.
Quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepat?
quis non te potius, Bacche pater, teque, decens Venus?
At ne quis modici transiliat munera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
debellata, monet Sithoniis non levis Evius,
quum fas atque nefas exiguo fine libidinum
discernunt avidi. Non ego te, candide Bassareu,
invitum quatiam; nec variis obsita frondibus
sub divum rapiam. Saeva tene cum Berecyntio
cornu tympana, quae subsequitur caecus amor sui,
et tollens vacuum plus nimio gloria verticem,
arcanique fides prodiga, perlucidior vitro.

ODE XIX.

AD GLYCERAM.

Propter Glycerae pulchritudinem sibi redeundum esse ad amores Bacchumque, missis aliis omnibus, docet. Metr. V.

Mater saeva Cupidinum
Thebanaeque iubet me Semeles puer
et lasciva licentia
finitis animum reddere amoribus.
Urit me Glycerae nitor
splendentis Pario marmore purius:
urit grata protervitas,
et vultus, nimium lubricus adspici,

ne quis Purpose transl. by the inf. or here

That no one may exceed

not propitious

avidi = being insatiable

(Non ego quatiam te invitam

I will not arouse thee against thy will)

obsita variis frondibus

things concealed under various leaves } obsita from obsero, sevi, situ

plus nimio = too high.

verbena = sacred bough

modicis cantharis = from small tankards

levi = sealed up from lino linere levi livi litum.

bibes = you may drink as you please

Caecubus ager in Latium at the head of the bay of Amyclae

Cales now Calvi in Campania

The formian hills were on the Appian way

In me tota ruens Venus
Cyprum deseruit; nec patitur Scythas,
et versis animosum equis
Parthum dicere, nec quae nihil attinent.
Hic vivum mihi cespitem, hic
verbenas, pueri, ponite, thuraque,
bimi cum patera meri:
mactatā veniet lenior hostiā.

ODE XX.

AD C. CILNIUM MAECENATEM.

Invitat eum ad convivium minime sumtuosum. Metr. XVII.

Vile potabis modicis Sabinum
cantharis, Graeca quod ego ipse testa
conditum levi, datus in theatro
quum tibi plausus,
care Maecenas eques, ut paterni
fluminis ripae, simul et iocosa
redderet laudes tibi Vaticani
montis imago.
Caecubum et prelo domitam Caleno
tu bibes uvam; mea nec Falernae
temperant vites, neque Formiani
pocula colles.

ODE XXI.

HYMNUS AD DIANAM ET APOLLINEM.

Metr. XIX.

Dianam tenerae dicite virgines;
intonsum, pueri, dicite Cynthium,
Latonamque supremo
dilectam penitus Iovi.

Vos laetam fluviis et nemorum comâ,
quaecumque aut gelido prominet Algido,
nigris aut Erymanthi
silvis, aut viridis Cragi:

vos Tempe totidem tollite laudibus,
natalemque, mares, Delon Apollinis
insignemque pharetra
fraternaque humerum lyra.

Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem
pestemque a populo et principe Caesare in
Persas atque Britannos
vestra motus aget prece.

Algidus in Latium
Cragus in Lycia
Erymanthus in Arcadia

[illegible] of [illegible] and deceit of nakedness

[illegible] [illegible] [illegible] in the [illegible]
in place of Alexander's conquest.

tempus fugit me [illegible]

ODE XXII.

AD ARISTIUM FUSCUM.

Gratulatur sibi, quod nuper, dum Lalagen cantaret, ab lupo tutus fuerit; semperque sibi Lalagen esse amandam asserit. Metr. XVII.

Integer vitae scelerisque purus
non eget Mauris iaculis, neque arcu, does not want
nec venenatis gravida sagittis,
Fusce, pharetra;

sive per Syrtes iter aestuosas,
sive facturus per inhospitalem
Caucasum, vel quae loca fabulosus
lambit Hydaspes. = washes

Namque me silva lupus in Sabina, for lately
dum meam canto Lalagen, et ultra
terminum curis vagor expeditis, diverted of care
fugit inermem:

quale portentum neque militaris such a monster as
Daunias latis alit aesculetis, = in her spacious beech groves
nec Iubae tellus generat, leonum
arida nutrix.

Pone me, pigris ubi nulla campis = in the barren field
arbor aestivā recreatur aurā,
quod latus mundi nebulae malusque what corner of the world
Iupiter urget; = lies heavenly upon

pone sub curru nimium propinqui too nigh approaching
Solis, in terra domibus negata: = uninhabitable

dulce ridentem Lalagen amabo,
dulce loquentem.

ODE XXIII.

AD CHLOEN.

Timidiorem iusto puellam ad amorem pelliccre tentat. **Metr. XIX.**

Vitas hinnuleo me similis, Chloe,
quaerenti pavidam montibus aviis
matrem, non sine vano
aurarum et silüae metu.
Nam seu mobilibus vepris inhorruit
ad ventum foliis, seu virides rubum
dimovere lacertae,
et corde et genibus tremit.
Atqui non ego te tigris ut aspera,
Gaetulusve leo, frangere persequor.
Tandem desine matrem
tempestiva sequi viro.

ODE XXIV.

AD P. VIRGILIUM MARONEM.

Conqueritur Quinctilii mortem, Virgiliumque solatur. **Metr.** XVIII.

Quis desiderio sit pudor aut modus
tam cari capitis? Praecipe lugubres

inhorruit ad ventum = shook to the wind

desiderio = for our affection

Praecipe lugubres cantus = Inspire mournful strains

Ergo urget = does then oppress .

flebilis = lamented

non ita creditum = not thus to be granted

si moderere fidem auditam =
if you would tune your lute listened to

fata recludere = to reopen the door of hell

cantus, Melpomene, cui liquidam Pater
  vocem cum cithara dedit.
Ergo Quinctilium perpetuus sopor
urget? cui pudor, et iustitiae soror
incorrupta fides, nudaque veritas,
  quando ullum invenient parem?
Multis ille bonis flebilis occidit:
nulli flebilior, quam tibi, Virgili.
Tu frustra pius, heu! non ita creditum
  poscis Quinctilium deos.
Quod, si Threicio blandius Orpheo
auditam moderere arboribus fidem,
non vanae redeat sanguis imagini,
  quam virga semel horrida,
non lenis precibus fata recludere,
nigro compulerit Mercurius gregi.
Durum! Sed levius fit patientia,
  quidquid corrigere est nefas.

ODE XXV.

AD LYDIAM.

Lydiae iamiam vetulae insultat, quod ab amatoribus deseratur.
Metr. XVII.

Parcius iunctas quatiunt fenestras
ictibus crebris iuvenes protervi,
nec tibi somnos adimunt; amatque
  ianua limen,

quae prius multum facilis movebat
cardines. Audis minus et minus iam:
»Me tuo longas pereunte noctes,
Lydia, dormis?«

In your turn = Invicem moechos anus arrogantes
flebis in solo levis angiportu,
Thracio bacchante magis sub inter-
lunia vento:

quum tibi flagrans amor, et libido,
quae solet matres furiare equorum,
saeviet circa iecur ulcerosum, –
non sine questu, = complaint

laeta quod pubes hederā virenti
gaudeat pullā magis atque myrto; dark myrtle
aridas frondes hiemis sodali
devote = dedicet Euro.

O D E XXVI.

AD MUSAM DE AELIO LAMIA.

Relictis curis rebusque publicis, cum Lamia musice poeticeque se conversari cupit. Metr. XVI.

Musis amicus tristitiam et metus
I will surrender; tradam ~~protervis~~ in mare Creticum
portare ~~ventis~~: quis sub Arcto
~~rex gelidae~~ metuatur ~~orae~~,

quid Tiridaten terreat, unice
securus. O quae fontibus integris pure
gaudes, apricos necte flores,
necte meo Lamiae coronam,

Me tuo percunte = while I your lover am perishing

moechos arrogantes = your arrogant gallants

levis in solo angiporto = neglected in a solitary lane

sub interlunia = in dark nights when there is no moon

aridas frondes = the sapless leaves

unice securus = entirely regardless

the main clause

metuatur sub Arcto = is dreaded under the

nexte = bind

prosunt nihil = are good for nothing
possunt nil = can effect nothing
Illum sacrare decet
It is right to honor him

natis = which are designed
tollite = abandon
prohibete = preserve

immane, quantum = how greatly
discrepat vino et lucernis = does it disagree with wine and lamp

Voltis me quoque sumere
Would you with

quo beatus vulnere = by what wound he is happy
Cessat voluntas = does your will refuse
alia mercede = on any other condition

Pimpleï dulcis. Nil sine te mei
prosunt honores. Hunc fidibus novis,
hunc Lesbio sacrare plectro
teque tuasque decet sorores.

ODE XXVII.

AD SODALES CONVIVAS.

Rixis in convivio obortis, pacem iubet esse poeta, et unum ex convivis confiteri vult de amoribus; quo facto, deplorat eius flammam, nullumque ei exitum mali fore docet. Metr. XVI.

Natis in usum laetitiae scyphis
pugnare Thracum est: tollite barbarum
morem, verecundumque Bacchum
sanguineis prohibete rixis.
Vino et lucernis Medus acinaces
immane quantum discrepat. Impium
lenite clamorem, sodales,
et cubito remanete presso.
Vultis severi me quoque sumere
partem Falerni? Dicat Opuntiae
frater Megillae, quo beatus
vulnere, qua pereat sagitta.
Cessat voluntas? Non alia bibam
mercede. Quae te cumque domat Venus,
non erubescendis adurit
ignibus; ingenuoque semper
amore peccas. Quidquid habes, age,
depone tutis auribus. Ah miser!

quanta laborabas Charybdi,
  digne puer meliore flamma!
Quae saga, quis te solvere Thessalis
magus venenis, quis poterit deus?
  Vix illigatum te triformi
  Pegasus expediet Chimaera.

ODE XXVIII.

NAUTA ET IMAGO ARCHYTAE TARENTINI.

Disseritur de communi omnium morte. In fine petit a nauta Archytas, ut pulverem corpori suo iniiciat. Metr. VIII.

N. Te, maris et terrae numeroque carentis arenae
  mensorem, cohibent, Archyta,
pulveris exigui prope litus parva Matinum
  munera, nec quidquam tibi prodest
aerias tentasse domos, animoque rotundum
  percurrisse polum, morituro?
A. Occidit et Pelopis genitor, conviva deorum,
  Tithonusque remotus in auras,
et Iovis arcanis Minos admissus; habentque
  Tartara Panthoiden, iterum Orco
demissum, quamvis, clypeo Troiana refixo
  tempora testatus, nihil ultra
nervos atque cutem morti concesserat atrae;
  iudice te non sordidus auctor
naturae verique. Sed omnes una manet nox
  et calcanda semel via leti.

te solvere = to disengage you

Carentis numero = unmeasurable

tentasse aerias domos = to have surveyed the aerial abode
animo percurrisse = to have traversed in imagination

Panthoiden = the son of Panthous Euphorbus

Concesserat = he had yeallded

obruit = overwhelmed

ne malignus parce = do not malignantly grudge
particulam vagae arenae = a particle of wandering sand

plectantur = may they suffer

(debita jura vicesque superbae
(due vengeance and arrogant returns)

Quanquam festinas = although you are in haste

beatas gazis = the happy treasures

Dant alios Furiae torvo spectacula Marti:
exitio est avidum mare nautis.
Mixta senum ac iuvenum densentur funera; nullum
saeva caput Proserpina fugit.
Me quoque, devexi rapidus comes Orionis,
Illyricis Notus obruit undis.
At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae
ossibus et capiti inhumato
particulam dare: sic, quodcumque minabitur Eurus
fluctibus Hesperiis, Venusinae
plectantur silvae, te sospite: multaque merces,
unde potest, tibi defluat aequo
ab Iove Neptunoque sacri custode Tarenti.
Negligis immeritis nocituram
postmodo te natis fraudem committere? Fors et
debita iura vicesque superbae
te maneant ipsum: precibus non linquar inultis;
teque piacula nulla resolvent.
Quamquam festinas, non est mora longa: licebit
iniecto ter pulvere curras.

ODE XXIX.

AD ICCIUM.

Iccium miratur, quod, relicta philosophia, ad bellum proficisci paret. Metr. XVI.

Icci, beatis nunc Arabum invides
gazis, et acrem militiam paras
non ante devictis Sabaeae
regibus, horribilique Medo

nectis catenas? Quae tibi virginum,
sponso necato, barbara serviet?
puer quis ex aula capillis
ad cyathum statuetur unctis,
doctus sagittas tendere Sericas
arcu paterno? Quis neget arduis
pronos relabi posse rivos
montibus, et Tiberim reverti,
quum tu coemtos undique nobiles
libros Panaeti Socraticam et domum
mutare loricis Iberis,
pollicitus meliora, tendis?

ODE XXX.

AD VENEREM.

Venerem eiusque comites ad Glycerae aedes devocat. Metr. XVII.

O Venus, regina Gnidi Paphique,
sperne dilectam Cypron, et vocantis
thure te multo Glycerae decoram
transfer in aedem.
Fervidus tecum puer, et solutis
Gratiae zonis, properentque Nymphae,
et parum comis sine te Iuventas,
Mercuriusque.

quae virginum barbara = quae virginum barbarorum

puer quis ex aula = what young Courtier
ad Cyathum statuetur = shall be appointed your cupbeare

pronos relabi posse rivos = that descending rivers may (reascend

loricis Iberis = for Spanish Coats of mail

solutis zonis = with loose girdles
parum comis = little agreable

Premant vitem = they may prune the vine
Calena falce = with a Calenian sickle

exsiccet vina = may quaff wine
culullis aureis = from golden cups

quippe revisens = as he revisits

dones mihi frui = grant me to enjoy

ODE XXXI.

AD APOLLINEM.

Preces facit ad Apollinem, (cui templum ab Augusto dicatum fuerat,) non divitias sibi expetens, sed ut contento suis et valido sibi musiceque ad senectutem vivere detur. Metr. XVI.

Quid dedicatum poscit Apollinem
vates? quid orat, de patera novum
fundens liquorem? Non opimae
Sardiniae segetes feraces;
non aestuosae grata Calabriae
armenta; non aurum aut ebur Indicum;
non rura, quae Liris quietâ
mordet aquâ, taciturnus amnis.
Premant Calena falce, quibus dedit
Fortuna, vitem: dives et aureis
mercator exsiccet culullis
vina Syrâ reparata merce,
dis carus ipsis: quippe ter et quater
anno revisens aequor Atlanticum
impune. Me pascunt olivae,
me cichorea, levesque malvae.
Frui paratis et valido mihi,
Latoe, dones, et, precor, integra
cum mente, nec turpem senectam
degere, nec cithara carentem.

ODE XXXII.

AD LYRAM.

Invitatus ad carmen aliquod maius canendum, adloquitur lyram, ut sibi adsit, Alcaei Lesbii poematum aemulo. Metr. XVII.

Poscimur: — si quid vacui sub umbra
lusimus tecum, quod et hunc in annum
vivat, et plures, — age, dic Latinum,
barbite, carmen,
Lesbio primum modulate civi;
qui, ferox bello, tamen inter arma,
sive iactatam religarat udo
litore navim,
Liberum et Musas Veneremque, et illi
semper haerentem puerum canebat;
et Lycum, nigris oculis nigroque
crine decorum.
O decus Phoebi, et dapibus supremi
grata testudo Iovis, o laborum
dulce lenimen, mihi cumque salve
rite vocanti.

ODE XXXIII.

AD ALBIUM TIBULLUM.

Solatur amicum de Glycera iuniorem illi praeferente, allatis quum aliorum, tum suo ipsius exemplo. Metr. XVIII.

Albi, ne doleas plus nimio, memor
immitis Glycerae, neu miserabiles

Poscimur = We are now called upon

modulate = as first was tuned
Lesbio civi = Alcaeus

semper haerentem illi = always attending her

lenimen = allaviator
salve mihi = be propitious to me.

plus nimio = too much

neu decantes = do not sing
junior tibi = some one younger than yourself
declinat in = stoops to

Sic visum Veneri = thus it appears to Venus

, Consultus sapientiae = in pursuit of wisdom

: dare vela retrorsum = to set sail back again
· iterare relictos cursus = to retrace my wandering steps

. per purum = through a serene sky

decantes elegos, cur tibi iunior
laesâ praeniteat fide.

Insignem tenui fronte Lycorida
Cyri torret amor, Cyrus in asperam
declinat Pholoen; sed prius Apulis
iungentur capreae lupis,

quam turpi Pholoe peccet adultero.
Sic visum Veneri; cui placet impares
formas atque animos sub iuga aënea
saevo mittere cum ioco.

Ipsum me, melior quum peteret Venus,
gratâ detinuit compede Myrtale
libertina, fretis acrior Hadriae
curvantis Calabros sinus.

ODE XXXIV.

AD SE IPSUM.

Territus fulmine ex sereno ab Iove misso, iam sibi ad maiorem deorum cultum redeundum esse testatur. Metr. XVI.

Parcus deorum cultor et infrequens,
insanientis dum sapientiae
consultus erro, nunc retrorsum
vela dare atque iterare cursus

cogor relictos: namque Diespiter,
igni corusco nubila dividens
plerumque, per purum tonantes
egit equos volucremque currum,

quo bruta tellus, et vaga flumina,
quo Styx et invisi horrida Taenari
sedes Atlanteusque finis
concutitur. Valet ima summis
mutare, et insignem attenuat deus,
obscura promens: hinc apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
sustulit, hic posuisse gaudet.

ODE XXXV.

AD FORTUNAM ANTIATEM.

Fortunae potentia uberius laudata, precatur eam ut adsit Augusto in Britanniam profecturo, et ut omnino arma ab internis ad externa bella convortantur. Metr. XVI.

O diva, gratum quae regis Antium,
praesens vel imo tollere de gradu
mortale corpus, vel superbos
vertere funeribus triumphos: —
te pauper ambit sollicita prece
ruris colonus, te, dominam aequoris,
quicumque Bithynā lacessit
Carpathium pelagus carinā.
Te Dacus asper, te profugi Scythae,
urbesque, gentesque, et Latium ferox,
regumque matres barbarorum, et
purpurei metuunt tyranni,
iniurioso ne pede proruas
stantem columnam, neu populus frequens

{ promens obscura attenuat insignem
{ raising the obscure it abases the lofty.

sustulit apicem = snatches the crown

1.

trabales clavos et cuneos = impaling nails and wedges

velata panno albo = dressed in a white robe

utcumque inimica linquis = whenever you unkindly (forsaken)

cadis siccatis = the casks being drained

We are ashamed of our scars and wickedness

{Quid nos dura refugimus aetas, quid intactum nefasti liquimus

What have we evil generation, deemed too bad

What have, we a wicked race left inviolate

ad arma cessantes, ad arma
concitet, imperiumque frangat.

Te semper anteit saeva Necessitas,
clavos trabales et cuneos manu
gestans ahena; nec severus
uncus abest, liquidumque plumbum.

Te Spes, et albo rara Fides colit
velata panno, nec comitem abnegat, = nor does she refuse her (attendance
utcumque mutata potentes
veste domos inimica linquis.

At vulgus infidum et meretrix retro
periura cedit: diffugiunt, cadis
cum faece siccatis, amici,
ferre iugum pariter dolosi. = being treacherous in

Serves iturum Caesarem in ultimos
orbis Britannos, et iuvenum recens
examen, Eois timendum
partibus Oceanoque rubro. = Red sea

Eheu, cicatricum et sceleris pudet
fratrumque. Quid nos dura refugimus
aetas? quid intactum nefasti
liquimus? unde manum iuventus — unde = from what

metu deorum continuit? quibus
pepercit aris? O utinam nova — that thou wouldst forge again
anvil incude diffingas retusum (blunted) in
Massagetas Arabasque ferrum!

ODE XXXVI.

IN HONOREM PLOTII NUMIDAE.

Adventum eius ex Hispania hilari convivio et sibi et Lamiae et Damali Bassoque celebrandum esse contendit. Metr. V.

Et thure et fidibus iuvat
to appease = placare, et vituli sanguine debito = votive
custodes Numidae deos, safely returned
qui nunc Hesperia sospes ab ultima,
caris multa sodalibus, distributes
nulli plura tamen dividit oscula,
quam dulci Lamiae, memor
actae non alio rege puertiae,
mutataeque simul togae.
Cressā ne careat pulchra dies notā:
neu promtae modus amphorae,
neu morem in Salium sit requies pedum:
neu multi Damalis meri = Damalis the wine bibber
Bassum Threiciā vincat amystide:
neu desint epulis rosae,
neu vivax apium, neu breve lilium.
Omnes in Damalin putres
deponent oculos; nec Damalis novo
shall be separated = divelletur adultero,
lascivis hederis ambitiosior.
more entwining than the wanton ivies

plura nulli quam = more to none than

memor pueritiae actae = mindful of her childhood passed away

non alio rege = under the same tutor

Cressā notā = a chalk mark

11. nor let there be a limit for drawing the cask

vivax apium = the lively parsley

deponent oculos putres = shall fix their languishing eyes

Saliaribus dapibus = with Salian dainties

turpium morbo = loathsome from disease

(impotens quidlibet sperare
(being weak enough to hope for any thing)

her mind inflamed with Mareotic wine

paveo pavēre pavi

ODE XXXVII.

AD SODALES.

Exultat poeta ob Actiacam victoriam, insecutamque post illam Cleopatrae mortem. XVI.

Nunc est bibendum, nunc pede libero
pulsanda tellus: nunc Saliaribus
ornare pulvinar deorum
tempus erat dapibus, sodales.
Antehac nefas, depromere Caecubum
cellis avitis, dum Capitolio
regina dementes ruinas
funus et imperio parabat
contaminato cum grege turpium
morbo virorum, quidlibet impotens
sperare, fortunāque dulci
ebria. Sed minuit furorem
vix una sospes navis ab ignibus;
mentemque lymphatam Mareotico
redegit in veros timores
Caesar, ab Italia volantem
remis adurgens, accipiter velut
molles columbas, aut leporem citus
venator in campis nivalis
Haemoniae, daret ut catenis
fatale monstrum: quae, generosius
perire quaerens, nec muliebriter
expavit ensem, nec latentes
classe cita reparavit oras;

ausa et iacentem visere regiam
vultu sereno, fortis et asperas
tractare serpentes, ut atrum
corpore combiberet venenum;
deliberata morte ferocior:
saevis Liburnis scilicet invidens,
privata deduci superbo
non humilis mulier triumpho.

ODE XXXVIII.

AD PUERUM MINISTRUM.

Sub arta vite potaturus, nihil apparatus praeter myrtum adferri sibi iubet. Metr. XVII.

Persicos odi, puer, apparatus;
displicent nexae philyra coronae;
mitte sectari, rosa quo locorum
sera moretur.
Simplici myrto nihil adlabores
sedulus curo: neque te ministrum
dedecet myrtus, neque me sub arta
vite bibentem.

deliberatā morte = from her premeditated death.

nexae philyrā = bound with linden-rind

mitte sectari = cease to inquire

Sub arta vite = beneath this mantling vine

Tractas = you are treating of
vitia = crimes, modos = circumstances
graves amicitias = the pernicious confederacies

and you are walking through fires
concealed under deceitful ashes

Paullum desit Let ~~her~~ for a little while
be absent.

Q. HORATII FLACCI

O D A R U M

LIBER SECUNDUS.

O D E I.

AD C. ASINIUM POLLIONEM.

Pollionem, qui, relictis rebus publicis, primum tragoediis scribendis vacaverat, iam autem in eo erat, ut belli civilis historiam conderet, ad opus hoc studiose persequendum adhortatur. Metr. XVI.

Motum ex Metello consule civicum,
bellique caussas, et vitia, et modos,
ludumque Fortunae, gravesque
principum amicitias, et arma
nondum expiatis uncta cruoribus,
periculosae plenum opus aleae,
tractas, et incedis per ignes
suppositos cineri doloso.
Paullum severae Musa tragoediae
desit theatris: mox, ubi publicas

res ordinaris, grande munus
Cecropio repetes cothurno,
insigne moestis praesidium reis,
et consulenti, Pollio, curiae:
cui laurus aeternos honores
Dalmatico peperit triumpho.
Iam nunc minaci murmure cornuum
perstringis aures: iam litui strepunt:
iam fulgor armorum fugaces
terret equos, equitumque vultus.
Audire magnos iam videor duces
non indecoro pulvere sordidos,
et cuncta terrarum subacta,
praeter atrocem animum Catonis.
Iuno, et deorum quisquis amicior
Afris inulta cesserat impotens
tellure, victorum nepotes
retulit inferias Iugurthae.
Quis non Latino sanguine pinguior
campus sepulcris impia proelia
testatur, auditumque Medis
Hesperiae sonitum ruinae?
qui gurges aut quae flumina lugubris
ignara belli? quod mare Dauniae
non decoloravere caedes?
quae caret ora cruore nostro?
Sed ne, relictis, Musa procax, iocis,
Ceae retractes munera neniae:
mecum Dionaeo sub antro
quaere modos leviore plectro.

grande munus repetes = you shall resume the grand task.

2. ~~who through impotence had ceased~~

retulit inferias = has offered as sacrifices on the grave of Jugurtha

non testatur sepulcris = does not attest by its sepulchres

lugubris belli = of our mournful war

ne Ceae retractes munera neniae
do not resume the office of a plaintive dirge

abdito terris avaris = which is hidden in the contrary

nisi splendeat = unless it derives its splendor

metuente solvi = that shall resist dissolution

Latius regnes = you may rule more extensively

indulgens sibi = by indulging

Virtus dissidens plebi = Virtue differing from the Crowd

dedocet = unteaches, corrects

ODE II.

AD C. SALLUSTIUM CRISPUM.

Ad Sallustium, historici nepotem, qui ex prodigo sobrius et liberalis factus erat, de contemtu divitiarum et innocentia animi disserit. Metr. XVII.

Nullus argento color est, avaris
abdito terris, inimice lamnae
Crispe Sallusti, nisi temperato
splendeat usu.

Vivet extento Proculeius aevo,
notus in fratres animi paterni:
illum aget pennā metuente solvi
fama superstes.

Latius regnes avidum domando
spiritum, quam si Libyam remotis
Gadibus iungas, et uterque Poenus
serviat uni.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops,
nec sitim pellit, nisi causa morbi
fugerit venis, et aquosus albo
corpore languor.

Redditum Cyri solio Phraaten
dissidens plebi numero beatorum
eximit Virtus, populumque falsis
dedocet uti

vocibus; regnum et diadema tutum
deferens uni, propriamque laurum,

quisquis ingentes oculo irretorto
spectat acervos.

ODE III.

AD Q. DELLIUM.

Aequum per omnia animum esse servandum docet, amicumque invitat ad hilariter secum bibendum. Metr. XVI.

Aequam ~~memento~~ rebus in arduis
servare mentem, non secus in bonis
ab insolenti temperatam
laetitia, ~~moriture Delli~~,
seu moestus omni tempore vixeris,
seu ~~te~~ in remoto gramine per dies
festos reclinatum ~~bearis~~
interiore nota Falerni.
Qua pinus ingens albaque populus
umbram hospitalem consociare amant
ramis, et ~~obliquo~~ laborat
lympha fugax ~~trepidare rivo~~:
huc vina, et unguenta, et ~~nimium breves~~
flores amoenos ferre iube ~~rosae~~,
dum res et aetas et sororum
fila trium patiuntur atra.
Cedes coemtis saltibus et domo
villaque, flavus quam Tiberis lavit;
cedes, et ~~exstructis~~ in altum
~~divitiis~~ potietur heres.

interiore nota Falernis = with the best kind of Falernian wine

Consociare umbram hospitalem = to interweave an hospitable shade.

trepidare rivo obliquo = to rush along in its maeandering channel.

nimium brevis rosae = the to short lived roses

You shall depart from your purchased forests.

Nil interest = It makes not the least difference

exitura serius ocius = being to come out sooner or later

Ne amor ancillae O Xanthia Phocen! sit (be considered) pudori tibi

decorent te generum = may be an honour to you as their son in law.

Divesne, prisco natus ab Inacho,
nil interest, an pauper et infima
de gente sub divo moreris = you dwell in the open air
eris victima nil miserantis Orci.

Omnes eodem cogimur: omnium
versatur urnā serius ocius
sors exitura et nos in aeternum
exsilium impositura cymbae. in Charon boat.

ODE IV.

AD XANTHIAM PHOCEUM.

Xanthiae amorem Phyllidis ancillae laudat et probat, simul innuens, illam non videri humili loco natam, propter egregias et animi et corporis dotes. Metr. XVII.

Ne sit ancillae tibi amor pudori,
Xanthia Phoceu! Prius insolentem formerly
serva Briseis niveo colore = by her fair complexion
movit Achillem.

Movit Aiacem Telamone natum
forma captivae dominum Tecmessae:
arsit Atrides medio in triumpho
virgine raptā, = for a ravished virgin
barbarae postquam cecidere turmae = troops
Thessalo victore, et ademtus Hector = Hector being killed
tradidit fessis leviora tolli easier to be taken
Pergama Graiis.

Nescias, an te generum beati
Phyllidis flavae decorent parentes:

regium certe genus et Penates
moeret iniquos.

Crede, non illam tibi de scelesta
plebe dilectam; neque sic fidelem,
sic lucro aversam potuisse nasci
matre pudendā.

Brachia et vultum teretesque suras
integer laudo: fuge suspicari,
cuius octavum trepidavit aetas
claudere lustrum.

O D E · V.

AD AMANTEM LALAGES.

Ab immatura adhuc Lalage esse abstinendam; cuius tamen futura pulchritudo, uti et Gygis pueri, depingitur. Mctr. XVI.

Nondum subactā ferre iugum valet
cervicē, nondum munia comparis
aequare, nec tauri ruentis
in venerem tolerare pondus.

Circa virentes est animus tuae
campos iuvencae, nunc fluviis gravem
solantis aestum, nunc in udo
ludere cum vitulis salicto

praegestientis. Tolle cupidinem
immitis uvae; iam tibi lividos
distinguet auctumnus racemos
purpureo varius colore.

illam dilectam de scelesta plebe
that she is chosen out from the paltry vulgar—
lucro aversam = averse to gain

the eight lustre = the 10th year.

subactâ cervice = on her tamed neck

aequare munia comparis
to perform the duties of a partner
ruentis in venerem = rushing venery
solantis aestum gravem fluviis = allaying the intolerable heat in the rivers

proterva fronte = with a forward countenance

discrimen obscurum = the imperceptible differen
ambiguo vultu = with his doubtful countenance

aditure = who art ready to go

modus mihi lasso = the end to me
wearied one

dulce pellitis ovibus = sweet to the
fleece covered sheep

Iam te sequetur; currit enim ferox = impetuous
aetas, et illi, quos tibi demserit,
apponet annos: iam protervā
fronte petet Lalage maritum;
dilecta, quantum non Pholoë fugax,
non Chloris, albo sic humero nitens,
ut pura nocturno renidet
luna mari, Gnidiusque Gyges;
quem si puellarum insereres choro,
mire sagaces falleret hospites = strangers
discrimen obscurum, solutis
crinibus ambiguoque vultu.

ODE VI.

AD SEPTIMIUM.

Aut Tibure, aut Tarenti se velle ad senectutem una cum Septimio vivere, et, ubi decesserit, ab amico humari. Metr. XVII.

Septimi,! Gades aditure mecum, et
Cantabrum indoctum iuga ferre nostra, et
barbaras Syrtes, ubi Maura semper
boils aestuat unda;
Tibur, Argeo positum colono, founded
sit meae sedes utinam senectae,
sit modus lasso maris et viarum
militiaeque.
Unde si Parcae prohibent iniquae,
stream dulce pellitis ovibus Galaesi a river near Tarentum
flumen et regnata petam Laconi
rura Phalanto. the founder of Tarentum

Ille terrarum mihi praeter omnes
angulus ridet: ubi non Hymetto
mella decedunt, viridique certat
bacca Venafro:
ver ubi longum tepidasque praebet
Iupiter brumas, et amicus Aulon
fertili Baccho minimum Falernis
invidet uvis.
Ille te mecum locus et beatae
postulant arces; ibi tu calentem
debitā sparges lacrymā favillam
vatis amici.

ODE VII.

AD POMPEIUM GROSPHUM.

Exultat acrius ob adventum ex bello Grosphi, eumque ad se ad bibendum invitat. Metr. XVI.

O saepe mecum tempus in ultimum
deducte, Bruto militiae duce,
quis te redonavit Quiritem
dîs patriis Italoque coelo,
Pompei, meorum prime sodalium?
cum quo morantem saepe diem mero
fregi, coronatus nitentes
malobathro Syrio capillos..
Tecum Philippos et celerem fugam
sensi, relictā non bene parmulā,
quum fracta virtus, et minaces
turpe solum tetigere mento.

non decedunt = do not yeald

arces = high lands

deducte the Voc from deductus = reduced
like edite in I. 1. 1.

levia ciboria = polished bowls

arbiter bibendi = ceremony master
The highest cast of the dice was called Venus
the lowest canis
furĕre recepto amico = to play the madman on the reception of my friend.

Sed me per hostes Mercurius celer
denso paventem sustulit aëre:
te rursus in bellum resorbens
unda fretis tulit aestuosis.
Ergo obligatam redde Iovi dapem;
longaque fessum militia latus
depone sub lauru mea; nec
parce cadis tibi destinatis.
Oblivioso levia Massico
ciboria exple: funde capacibus
unguenta de conchis. Quis udo
deproperare apio coronas
curatve myrto? quem Venus arbitrum
dicet bibendi? Non ego sanius
bacchabor Edonis: recepto
dulce mihi furere est amico.

ODE VIII.

AD BARINEN.

Simul et levitatem eius, et pulchritudinem, et in mares omnes potentiam illustrat. Metr. XVII.

Ulla si iuris tibi peierati
poena, Barine, nocuisset unquam;
dente si nigro fieres, vel uno
turpior ungui,
crederem: sed tu simul obligasti
perfidum votis caput, enitescis
pulchrior multo, iuvenumque prodis
publica cura.

It seems to be profitable

Expedit, matris cineres opertos
fallere, et toto ~~taciturna noctis~~
~~signa~~ cum coelo, gelidaque divos
morte carentes.

Ridet hoc, inquam, Venus ipsa, rident
simplices Nymphae, ferus et Cupido,
semper ardentes acuens sagittas
cote cruenta. on a bloody whetstone

Adde, quod pubes tibi crescit omnis,
servitus crescit nova: nec priores = your former lovers
impiae tectum dominae relinquunt,
saepe minati. though often threatening it

Te suis matres metuunt iuvencis,
te senes parci, miseraeque nuper
virgines nuptae, ~~tua~~ ne retardet
they beauty = ~~aura~~ maritos.

ODE IX.

AD VALGIUM.

Valgium poetam admonet, ne semper Mysten puerum, praematura morte sibi ademtum defleat, potius secum ad Augusti victorias celebrandas se accingat. Metr. XVI.

Non semper imbres nubibus ~~hispidos~~
pour from = manant ~~in agros~~, aut mare Caspium
vexant inaequales procellae
usque, nec Armeniis in oris, = borders
amice Valgi, stat glacies iners = un active
menses per omnes, aut Aquilonibus

lett. matris cineres opertos = your mothers bones.
the buried ashes of your mother

taciturna noctis signa = the quiet constellations of the night

hispidos in agros = upon the rough fields

ter aevo functus senex = the old man who lived three times as long as other people

minores volvere vertices = roll their humbler tides

intra praescriptum = within a prescribed limit

querceta Gargani laborant,
et foliis viduantur orni:
tu semper urges flebilibus modis
Mysten ademtum; nec tibi Vespero
surgente decedunt amores,
nec rapidum fugiente Solem.
At non ter aevo functus amabilem
ploravit omnes Antilochum senex
annos, nec impubem parentes
Troilon, aut Phrygiae sorores,
flevere semper. Desine mollium
tandem querelarum; et potius nova
cantemus Augusti tropaea
Caesaris, et rigidum Niphaten,
Medumque flumen gentibus additum
victis minores volvere vertices;
intraque praescriptum Gelonos
exiguis equitare campis.

ODE X.

AD LICINIUM MURENAM.

Mediocritatem vitae et moderatum in utraque fortuna animum commendat. Metr. XVII.

Rectius vives, Licini, neque altum
semper urgendo, neque, dum procellas
cautus horrescis, nimium premendo
litus iniquum.

Auream quisquis mediocritatem
diligit, tutus caret obsoleti
sordibus tecti, caret invidenda
sobrius aula.

Saevius ventis agitatur ingens
pinus, et celsae graviore casu
decidunt turres, feriuntque summos
fulgura montes.

Sperat infestis, metuit secundis
alteram sortem bene praeparatum
pectus. Informes hiemes reducit
Iupiter; idem

summovet. Non, si male nunc, et olim
sic erit: quondam cithara tacentem
suscitat Musam neque semper arcum
tendit Apollo.

Rebus angustis animosus atque
fortis appare: sapienter idem
contrahes vento nimium secundo
turgida vela.

ODE XI.

AD QUINCTIUM HIRPINUM.

Omissis curis publicis ut secum potet eum invitat, Lydenque simul cantricem accersi iubet. Metr. XVI.

Quid bellicosus Cantaber et Scythes,
Hirpine Quincti, cogitet, Hadria

Caret obsoleti sordibus tecti
is free from the sordidness of a contemptible house

Hadria obiecto = by the interposing Adriatic

nec trepides in usum poscentis aevi pauca
nor fear for the necessaries of life which requires but little

nardus = spikenard An East-Indian drug, was much used as medecin

divisus obiecto, remittas
quaerere, nec trepides in usum
poscentis aevi pauca. Fugit retro
levis iuventas et decor, arida
pellente lascivos amores
canitie facilemque somnum.

Non semper idem floribus est honor
vernis, neque uno Luna rubens nitet
vultu. Quid aeternis minorem
consiliis animum fatigas?

cur non sub alta vel platano vel hac
pinu iacentes sic temere, et rosa
canos odorati capillos,
dum licet, Assyriaque nardo,

potamus uncti? Dissipat Evius
curas edaces. Quis puer ocius
restinguet ardentis Falerni
pocula praetereunte lympha?

quis devium scortum eliciet domo
Lyden? Eburna, dic age, cum lyra
maturet, incomtam, Lacaenae
more, comam religata nodo.

ODE XII.

AD C. CILNIUM MAECENATEM.

Dehortatur eum, ne postulet sibi cani res magnas bellicas, ipse potius Augusti res gestas scribere pergat, seque patiatur Licymniam cantibus celebrare. Metr. XVIII.

Nolis longa ferae bella Numantiae,
nec dirum Hannibalem, nec Siculum mare
Poeno purpureum sanguine, mollibus
aptari citharae modis;
nec saevos Lapithas, et nimium mero
Hylaeum; domitosve Herculea manu
Telluris iuvenes, unde periculum
fulgens contremuit domus

Saturni veteris: tuque pedestribus
dices historiis proelia Caesaris,
Maecenas, melius, ductaque per vias
regum colla minacium.
Me dulcis dominae Musa Licymniae
cantus, me voluit dicere lucidum
fulgentes oculos, et bene mutuis
fidum pectus amoribus:
quam nec ferre pedem dedecuit choris,
nec certare ioco, nec dare brachia
ludentem nitidis virginibus, sacro
Dianae celebris die.

Num tu, quae tenuit dives Achaemenes,
aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes

Dacier is persuaded there is an allegory in these names. The Lapithae and Giants standing for Brutus and his army. Hylaeus for Antony and Hercules for Augustus.

Hylaeus Ὑλαῖος = woodman a Giant slain by the Lapithae. Serv. ad Aen. VIII 294

unde = from whom relates to juvenes

pedestribus historiis = πεζὸς λόγος = prose the usual designation in Horaces time being soluta oratio

when she turns aside her neck to the glowing kisses

magis poscente = more than you who ask

Arbor! Quicunque posuit te
ille posuit te nefasto die

permutare velis crine Licymniae,
plenas aut Arabum domos,
dum flagrantia detorquet ad oscula
cervicem, aut facili saevitiā negat,
quae poscente magis gaudeat eripi,
interdum rapere occupat?

ODE XIII.

IN ARBOREM, CUIUS CASU REPENTINO PAENE OPPRESSUS FUERAT.

Primum exsecratur eum, qui illam plantarit; dein propinquam cuique mortem, Orcumque ob oculos sibi ponit, et illic canentes Sappho Alcaeumque, admirantibus umbris. Metr. XVI.

Ille et nefasto te posuit die,
quicumque primum, et sacrilega manu
produxit, arbos, in nepotum
perniciem, opprobriumque pagi;
illum et parentis crediderim sui
fregisse cervicem, et penetralia
sparsisse nocturno cruore
hospitis; ille ~~venena Colcha,~~
et quidquid usquam concipitur nefas,
~~tractavit,~~ agro qui statuit meo
te triste lignum, te caducum
in domini caput immerentis.
Quid quisque vitet, numquam homini satis
cautum est in horas. Navita Bosporum
Poenus perhorrescit, neque ultra
caeca timet aliunde fata;

miles sagittas et celerem fugam
Parthi; catenas Parthus et Italum
robur: sed improvisa leti
vis rapuit rapietque gentes.

Quam paene furvae regna Proserpinae
et iudicantem vidimus Aeacum,
sedesque discretas piorum, et
Aeoliis fidibus querentem

Sappho puellis de popularibus;
et te sonantem plenius aureo,
Alcaee, plectro dura navis,
dura fugae mala, dura belli.

Utrumque sacro digna silentio
mirantur umbrae dicere; sed magis
pugnas et exactos tyrannos
densum humeris bibit aure vulgus.

Quid mirum? ubi illis carminibus stupens
demittit atras bellua centiceps
aures, et intorti capillis
Eumenidum recreantur angues;

quin et Prometheus et Pelopis parens
dulci laborum decipitur sono:
nec curat Orion leones
aut timidos agitare lyncas.

But an unforeseen stroke of death cuts off
and shall cut off the nations
here Prŏserpina generally Prōserpina
Quam paene vidimus = How near were we of seeing

Sappho Gen. ūs in all other cases o
dura mala = the hardships

mirantur utrumque dicentes = admire both as they sing

drinks in by its ear

anguis is here Masc. it is commonly Fem.

si places trecenis tauris
if you propitiate with three hundred bulls

Scilicet enaviganda omnibus that is to be crossed
by us all

ODE XIV.

AD POSTUMUM.

Ob vitae brevitatem suadet, ut sibi, non heredi, vivat. Metr. XVI.

Eheu fugaces, Postume, Postume,
labuntur anni, nec pietas moram
rugis et instanti senectae
afferet indomitaeque morti;
non, si trecenis, quotquot eunt dies,
amice, places illacrimabilem
Plutona tauris, qui ter amplum
Geryonen Tityonque tristi
compescit unda, scilicet omnibus,
quicumque terrae munere vescimur,
enaviganda, sive reges
sive inopes erimus coloni.
Frustra cruento Marte carebimus,
fractisque rauci fluctibus Hadriae;
frustra per autumnos nocentem
corporibus metuemus Austrum.
Visendus ater flumine languido
Cocytus errans, et Danai genus
infame, damnatusque longi
Sisyphus Aeolides laboris.
Linquenda tellus, et domus, et placens
uxor; neque harum, quas colis, arborum
te, praeter invisas cupressos,
ulla brevem dominum sequetur.

Absumet heres Caecuba dignior
servata centum clavibus, et mero
tinget pavimentum superbis
pontificum potiore coenis.

ODE XV.

IN SUI SECULI LUXUM.

Antiqui temporis mores recentiorum luxui opponit. Metr. XVI.

Iam pauca aratro iugera regiae
moles relinquent: undique latius
extenta visentur Lucrino
stagna lacu; platanusque caelebs
evincet ulmos; tum violaria, et
myrtus, et omnis copia narium,
spargent olivetis odorem,
fertilibus domino priori:
tum spissa ramis laurea fervidos
excludet ictus. Non ita Romuli
praescriptum et intonsi Catonis
auspiciis, veterumque norma.
Privatus illis census erat brevis,
commune magnum: nulla decempedis
metata privatis opacam
porticus excipiebat Arcton:
nec fortuitum spernere cespitem
leges sinebant, oppida publico
sumtu iubentes et deorum
templa novo decorare saxo.

Spargent odorem olivetis
shall spread fragrancy over the olive groves

[illegible] in [illegible] sequence

ODE XVI.

AD POMPEIUM GROSPHUM.

Tranquillitatem vitae ante omnia sectandam esse, sive dives sis, sive pauper. Metr. XVII.

Otium divos rogat in patenti
prensus Aegaeo, simul atra nubes
condidit lunam, neque certa fulgent
sidera nautis:
otium bello furiosa Thrace,
otium Medi pharetrā decori,
Grosphe, non gemmis neque purpurā venale, neque auro.

Non enim gazae neque consularis
summovet lictor miseros tumultus
mentis, et curas laqueata circum
tecta volantes.

Vivitur parvo bene, cui paternum
splendet in mensa tenui salinum,
nec leves somnos timor aut cupido
sordidus aufert.

Quid brevi fortes iaculamur aevo
multa? quid terras alio calentes
sole mutamus patriā? quis exsul
se quoque fugit?

Scandit aeratas vitiosa naves
cura, nec turmas equitum relinquit,
ocior cervis et agente nimbos
ocior Euro.

Laetus in praesens animus, quod ultra est,
oderit curare, et amara lento
temperet risu. Nihil est ab omni
parte beatum.

Abstulit clarum cita mors Achillem;
longa Tithonum minuit senectus:
et mihi forsan, tibi quod negarit,
porriget hora.

Te greges centum Siculaeque circum
mugiunt vaccae; tibi tollit hinnitum
apta quadrigis equa; te bis Afro
murice tinctae

vestiunt lanae: mihi parva rura, et
spiritum Graiae tenuem Camenae
Parca non mendax dedit, et malignum
spernere vulgus.

ODE XVII.

AD C. CILNIUM MAECENATEM AEGROTUM.

Reconvalescentem erigit, seseque cum illo victurum aut decessurum una testatur. Metr. XVI.

Cur me querelis exanimas tuis?
Nec dis amicum est nec mihi, te prius
obire, Maecenas, mearum
grande decus columenque rerum.
Ah! te meae si partem animae rapit
maturior vis, quid moror altera,

quid (ego) altera moror
why do I. the other half remain

viri Mercuriales = learned men

nec carus aeque nec superstes
integer? Ille dies utramque
ducet ruinam. Non ego perfidum
dixi sacramentum: ibimus, ibimus,
utcumque praecedes, supremum
carpere iter comites parati.
Me nec Chimaerae spiritus igneae,
nec, si resurgat, centimanus Gyges
divellet umquam: sic potenti
iustitiae placitumque Parcis.
Seu Libra seu me Scorpius adspicit
formidolosus, pars violentior
natalis horae, seu tyrannus
Hesperiae Capricornus undae;
utrumque nostrum incredibili modo
consentit astrum. Te Iovis impio
tutela Saturno refulgens
eripuit, volucrisque Fati
tardavit alas, quum populus frequens
laetum theatris ter crepuit sonum:
me truncus illapsus cerebro
sustulerat, nisi Faunus ictum
dextrā levasset, Mercurialium
custos virorum. Reddere victimas
aedemque votivam memento:
nos humilem feriemus agnam.

ODE XVIII.

AD AVARUM.

Laudata sua continentia, alloquitur aliquem divitem, qui plura cupiens, clientes adeo suos fraudaverit, eumque communis omnium mortis admonet. Metr. XI.

Non ebur neque aureum
mea renidet in domo lacunar:
non trabes Hymettiae
premunt columnas ultimā recisas
Africā; neque Attali
ignotus heres regiam occupavi;
nec Laconicas mihi
trahunt ~~honestae~~ purpuras ~~clientae~~.
At fides et ingenî
benigna vena est; pauperemque dives
me petit: nihil supra
deos lacesso, nec potentem amicum
largiora flagito,
satis beatus unicis Sabinis.
Truditur dies die,
novaeque pergunt interire lunae.
Tu secanda marmora
locas ~~sub ipsum funus~~, et, sepulcri
immemor, struis domos,
~~marisque Baiis obstrepentis~~ urges
summovere litora,
parum locuples continente ripa.
Quid, quod usque proximos
revellis agri terminos, et ultra
limites clientium
salis avarus? Pellitur paternos

of the sea which sounds at Bayae

pleno pectore c bbl. c ibi.
and while my soul is full of Bacchus